

YEREL EKONOMİK KALKINMA VE BÜYÜME, KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİN DESTEKLENMESİ, İSTİHDAM MODÜLÜ

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TUSENET PROJE EKİBİ

Şenol KOCATEPE

Ali Erhan EREN

KALMAR BELEDİYESİ TUSENET PROJE EKİBİ

Bo LINDHOLM

GİRESUN BELEDİYESİ TUSENET PROJE EKİBİ

Hakan ADANIR

Ercan DURHAN

ORDU BELEDİYESİ TUSENET PROJE EKİBİ

Özer YILMAZ

Barış ÖZCAN

AMASYA BELEDİYESİ TUSENET PROJE EKİBİ

Ejder PETEKÇİOĞLU

Bilal AYAR

KTA

KARADENİZ TURİZM AĞI

KARADENİZ GRUBU

Samsun-Amasya-Ordu-Giresun

KARADENİZ TURİZM AĞI

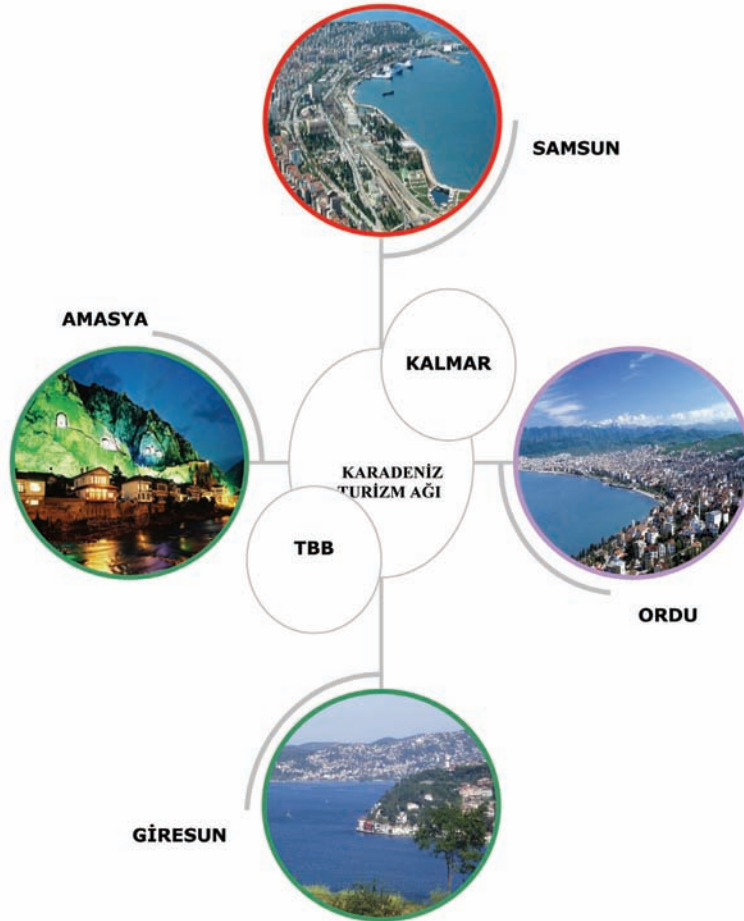
- İşbirliği yönetimi için sektörler arası işbirliği ağı kurma ve yürütme üzerine el kitabı
- Kalmar – Karadeniz Bölgesi Belediyeleri TUSENET ortaklığının bir sonucu olan, Karadeniz Turizm Ağı (BSTNET) temel alınarak sunulmuştur.

1. Giriş

Bir yöre/bölgenin gelişmemesi, marjinalleşmesi ve yoksulluğun artması gibi problemlerin çözümü için bir çok yol vardır. Her ülkenin kendine has tarihi, kültürel, ekonomik, sosyal, politik özelliklere sahip olması ülkelerin farklı bölgelerinin de benzer şekilde farklı yapılar sergilemesi nedeniyle yerel kalkınma için tek bir organizasyonel model söz konusu değildir. Yerel ekonomik kalkınmanın başarı unsurları ;organize bir yapıya sahip olma, alansal bir yapı sergileme, sosyal diyalog ve görüşmeler için bir forum niteliği taşıma, yerel kalkınma planlarını koordine etme, yoksullukla mücadelede aracı olma, kredi sağlama, girişimci

gelişimine ve sürdürülmesine yardımcı olma, ekonomik varlığını sürdürebilme, çevreyi koruma ve geliştirme, kadınlara özel önem verme, yerel iş birliği için tercih edilen bir ortak olma, ulusal ve uluslararası ağ oluşumuna katkı sağlama, olarak sıralanabilir.

Bu kapsamda, pilot belediyeler olarak hizmet sektörü olan turizmin geliştirilmesiyle bölgemiz için temel sorun alanlarından biri olan yerel ekonomik kalkınmanın destekleneceği öngörülmüştür. Bu temel öngörü çerçevesinde modül çalışmaları yürütülmüştür.

1.1. SAMSUN

Bölgesi	: Orta Karadeniz
Nüfus	: 1.228.959
Konumu	: Doğudan Ordu; güneyden Tokat, Amasya ve Çorum; batıdan Sinop illeriyle çevrilidir. İlin kuzeyinde ise Karadeniz yer alır.
Yüzölçümü	: 9.579 m2

TARİHÇE

Yazılı kaynaklarda bölgede ilk insan izleri M.Ö. 10.000'lere kadar inmektedir. Ancak gerçekleştirilen arkeolojik araştırmalar ve bilimsel kazılar sonucu Samsun'un kronolojik tarihi M.Ö. 3.000 olarak tescillenmiştir (İkiztepe Höyük). Kentte Gaşkalar, Hitit-Frig, Miletli koloniler (*Bugünkü Samsun kentinin bulunduğu alan ise ilk defa M.Ö. 7 yüzyılda Miletli kolonilerce keşfedilmiş ve tarihte yerini almıştır*), Roma, Anadolu Selçuklular, İlhanlılar, Candaroğulları ve Osmanlılar yer almışlardır.

Milli Mücadele Döneminde önemli bir yere sahip olan Samsun; 19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal ATATÜRK'ün kente gelerek Kurtuluş Savaşını başlatması ülkemizin tarihinde büyük önem taşımaktadır.

TURİZM

Samsun Anadolu'nun Karadeniz'e açılan en önemli kapısı; Avrupa - Asya transit yolu üzerinde işlek bir kavşak noktası, Türkiye'nin en büyük akarsuları Kızılırmak ve Yeşilirmak'ın arasında verimli delta toprakları üzerinde kurulmuş önemli bir tarım merkezi, denizi, ormanları, yaylaları, termal tesisleri ve paleolitik dönemden kalma tarihi yapılarıyla önemli bir turizm şehridir.

EKONOMİ

Günümüzde Samsun, Kuzey Anadolu'nun en büyük ili olarak Karadeniz Bölgesi'nin en önemli kentidir. Karadeniz'in önemli ticaret limanlarından biri olan şehir, başta Rusya ve Ukrayna olmak üzere bölgedeki tüm ülkelerle direkt ticaret yapmaktadır. Kentte bulunan liman ile Samsun'dan dünyanın 100 farklı ülkesine ticaret gerçekleştirilmektedir. İmalat sanayisinin geliştiği Samsun'da bugün metaller işlene bilmekte olup, makine, tütün, kağıt ve kağıt ürünleri, kimyasal üretim önem taşımaktadır.

1.2 AMASYA

Bölgesi	: Orta Karadeniz
Nüfus	: 324.268
Konumu	: Amasya ili; Orta Karadeniz Bölümünün iç kısmında yer almaktadır. Doğudan Tokat, güneyden Tokat ve Yozgat, batıdan Çorum, kuzeyden Samsun illeri ile çevrilidir.
Yüzölçümü	: 5.701 km ²

TARİHÇE	Yapılan arkeolojik araştırma ve bulgulara göre Amasya'da ilk yerleşme M.Ö. 7500 yıllarında başlayıp Hitit, Frig, Kimmer, İskit, Lidya, Pers, Hellen, Pontus, Roma, Bizans, Danişmend, Selçuklu, İlhanlı ve Osmanlı dönemlerinde de kesintisiz olarak devam etmiştir. Tarihin akışı içerisinde önemli roller üstlenen Amasya, Kurtuluş Savaşı sırasında yine ön plana çıkmış, Kurtuluş mücadelesinin planları bu kentte hazırlanmıştır. 12 Haziran 1919'da Amasya Genelgesiyle Türkiye Cumhuriyetinin temelleri atılmıştır.
TURİZM	7500 yıllık bir tarihi geçmişe sahip olan kentte bugün turizm bu değerlerin sergilenip korunması ile gerçekleşmektedir. Bölgenin ve kentin coğrafi yapısı göz önünde bulundurulduğunda; tarihi kültürel turizmin yanı sıra termal, doğa, kamp ve karavan, sportif balıkçılık, kuş gözlemi ve yabani hayatta kent turizmi için bir değer oluşturmaktadır.
EKONOMİ	İlin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Buğday ve arpa gibi tahılların yanı sıra şekerpancarı, tütün, kenevir, başta elma olmak üzere çeşitli sebze ve meyveler yetiştirilmektedir. Ayrıca küçük ölçüde mera hayvancılığı yapılır. 1950'lere kadar küçük sanayinin bulunduğu ilde hızlı bir gelişim sürecine girilmiştir. 1954'te kurulan Amasya Şeker Fabrikasını sonraki yıllarda tarım ürünlerini işleyen meyve suyu üreten fabrikalar izlemiştir. Dünya mermer rezervinin yüzde 40'ını elinde bulduran Türkiye'nin rezervinin yüzde 21'lik kısmını karşılayan Amasya'da çıkartılan dünyaca ünlü Amasya beji, Hindistan ve Çin'de büyük rağbet görmektedir.

1.3 ORDU

Bölgesi	: Doğu Karadeniz
Nüfus	: 723.507
Konumu	: Kuzeyinde Karadeniz, Güneyinde Tokat, Sivas, Doğusunda Giresun, Batısında Samsun İli bulunmaktadır.
Yüzölçümü	: 5.894 km ²

TARİHÇE

Kentin tarihi gelişim kronolojisine bakıldığında ilk insan izleri M.Ö. 15.000 yıllarına kadar dayanmaktadır. Ordu coğrafyası Ünye de bulunan ve M.Ö. 3000'le re tarihlenen taş baltalar ile Eski Tunç Çağında da yaşam gördüğü bilinmektedir. M.Ö. 1700-1200'ler de Kaşkalar-Hititler, M.Ö. 1200-670 Frigler, M.Ö. 670-546 da Kimmerler, Persler-Medler, Miletoslular, İskitler, Mithridates dönemleri M.S 63 yıllarına kadar sürmüştür. M.S. Dönemler ise sırasıyla Roma (395), 1461 yılına kadar Bizans, 1396-1427 Hacıemiroğlu Beyliği-Selçuklular, 1427-1869 Osmanlı dönemleri yaşanmış olup, 1923 ten günümüze kadar Türkiye Cumhuriyeti dönemi yaşanmaktadır.

TURİZM

Ordu'nun doğal zenginlikleri, tarihi dokusu, denizi, dereleri, yaylalarıyla Karadeniz'in ve ülkemizin güzel köşelerinden biridir. Bir günde dört mevsimin yaşandığı ilimizde doğa sporunun birçok türünü yapmak mümkündür (Dağcılık, trekking). Kuş gözlemciliği, yaylalarda gezi ve kampçılık önemli yer tutmaktadır.

Kentin merkezinde bulunan ve sembolü olan Boztepe den kenti izlemek yerli ve yabancı turistler için ayrı bir güzelliiktir. Bozukkale (Cotyora), Kurul Kayası Yerleşmesi, Büben Kaya Mezarları, Taşbaşı Kültür Merkezi (Eski Cezaevi -Kilise), Etnografya Müzesi (Paşaoğlu Konağı) tarihi eserlerden bazılarıdır. İlimiz eski camileri, çeşmeleri, kaya mezarları ile yüzyıllardan beridir süren yerleşme yeri olması nedeniyle kaleleri, kayalık tepelerde bulunan dehlizleriyle, el sanatları ve sanatçılarıyla kültürel ve turistik açıdan gerçekten görülmeye değerdir.

EKONOMİ

Kentin ekonomik yapısı; turizm, tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Ancak turizm ve hayvancılıkla ilgili ekonomik girdiler diğer kentlerimizle karşılaştırıldığında oldukça düşük limitlerde kalmaktadır.

Sanayinin çok gelişmiş olmamasına rağmen kent; fındık, çikolata, fındık yağ gibi besin gruplarının üretiminde önemli bir yere sahiptir. Orman ürünlerinin de işlenebildiği kentte bu anlamda yine önemli bir ekonomik değer oluşmuştur.

1.4 GİRESUN

Bölgesi	: Doğu Karadeniz
Nüfus	: 523.819
Konumu	: Doğuda Trabzon ve Gümaşhane, Güneydoğda Erzincan, Güney ve Güneybatıda Sivas, Batıda Ordu illeri ile Kuzeyde de Karadeniz ile çevrilidir.
Yüzölçümü	: 6.934 Km2

TARİHÇE	Giresun, bir Miletos kolonisi kenti olarak kurulmuştur. Yunanca adı "Kerasus" daha sonra gelen Roma egemenliğinde "Cerasus" olarak kullanılmıştır. İsminin, yabancı kiraz ağaçlarından dolayı "Kiraz diyarı" veya Spartacus isyanını bastıran komutan Kerasus'tan gelmiş olabileceği söylenir. Giresun 1397 yılında Türkmen beyi Emir Oğlu Süleyman Bey tarafından fethedilerek TÜRK yurdu haline getirilmiş olup Eski Türklerde adı Vilayet-i Çepni'dir. Vilayet-i Çepni güneyde Gümüşhane/Koyulhisar, Gürgentepe; doğuda Beşikdüzü Abdal Musa (Sis) dağının etekleri, Kürtün hattı iç kesimlere yayılan bölgedir. Türkmen boylarından olan Çepnilerin buraya Horasan'dan tarihi İpek Yolu'nun Gümüşhane,Kürtün civarındaki gümüş madenlerinin ve limanların güvenliğini sağlamak üzere gönderilmiş olabileceği belirtilmektedir. Giresun Çepnileri makamı Güvendi yaylasında bulunan Güvenç Abdal Hazretlerinin müridleriydiler. Giresun merkezi, 1397 yılından buyana Türk toprağı olup düşman işgali görmemiştir.
TURİZM	Giresun'da 27 adet şenlik ve festival düzenlenmektedir. Yaz aylarında yaz etkinlikleri çerçevesinde de birçok etkinlik düzenlenmektedir. Uluslar arası festivallere evsahipliğı yapan İl Doğa ve Kültür turizmi açısından önemli değerlere sahiptir. Karadeniz'in tek adasına sahip olan ilde yaz aylarında deniz turizmi de yapılabilmektedir.
EKONOMİ	Kentin ekonomik yapısı; turizm, tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Ancak turizm ve hayvancılıkla ilgili ekonomik girdiler diğer kentlerimizle karşılaştırıldığında oldukça düşük limitlerde kalmaktadır. Sanayinin çok gelişmiş olmamasına rağmen; kentte fındığa dayalı sanayi, orman ürünleri sanayisi ve tekstil sektörü ve doğal su ve maden suları sektörü üretiminde önemli bir yere sahiptir.

1.5 Karadeniz Grubu-Kalmar Ortaklığı

Samsun, Ordu, Amasya ve Giresun illerinden oluşan Karadeniz Grubu ile Kalmar Belediyesi arasında 3-5 Mart 2008 tarihlerinde ortaklık metni imzalayarak karşılıklı ortak işbirliği süreci resmen başladı.

İsveç'in güneyinde bulunan Kalmar Kenti geliştirdikleri yerel tecrübelerle bir turizm kenti olmayı başardığı için projemiz için önemli bir ortak oldu. Komşu belediyelerle oluşturdukları turizm birliktelikleri

ve ortak çalışma tecrübelerinin bölgemize aktarılması açısından Karadeniz Grubu ve Kalmar ortaklığı güçlü ve etkin bir sinerji yaratmış oldu.

Deniz turizmi mevsimi kısa olan, iklim şartlarından dolayı deniz turizmi dışında turizm alternatifleri geliştirmek isteyen Karadeniz Kentleri için İsveç'in güneyinde yine deniz turizmi süresi kısa olan ve alternatif turizm ürünleri geliştirebilmiş bir kent olan Kalmar ile ortaklık kurulması, projenin sonuçları açısından son derece faydalı olmuştur.

2. Bölgemiz için Türkiye'de Turizm Yaklaşımları

Ulusal Turizm Planlarında Karadeniz

Türkiye Turizm Stratejisi, turizm sektöründe, kamu ve özel sektörün yönetim ilkesi çerçevesinde işbirliğini gündeme taşıyan ve stratejik planlama çalışmalarının yönetim ve uygulamasına yönelik açılımlar sağlamasını hedefleyen bir çalışmadır. Bu amaçla yola çıkıldığında Karadeniz Turizm Stratejisi; noktasal değil bölgesel, emredici değil yönlendirici, statik değil dinamik bir çerçevede turizmin geliştirilmesini olanaklı kılmaktadır.

Türkiye Turizm Stratejisi - 2023 çalışması, 9. Kalkınma Planı (2007 – 2013) hedefleri ile uyum içindedir. 2023 Turizm Stratejisi 28.02.2007 tarih ve 2007/4 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile onaylanmış olup, 02.03.2007 tarih ve 26450 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

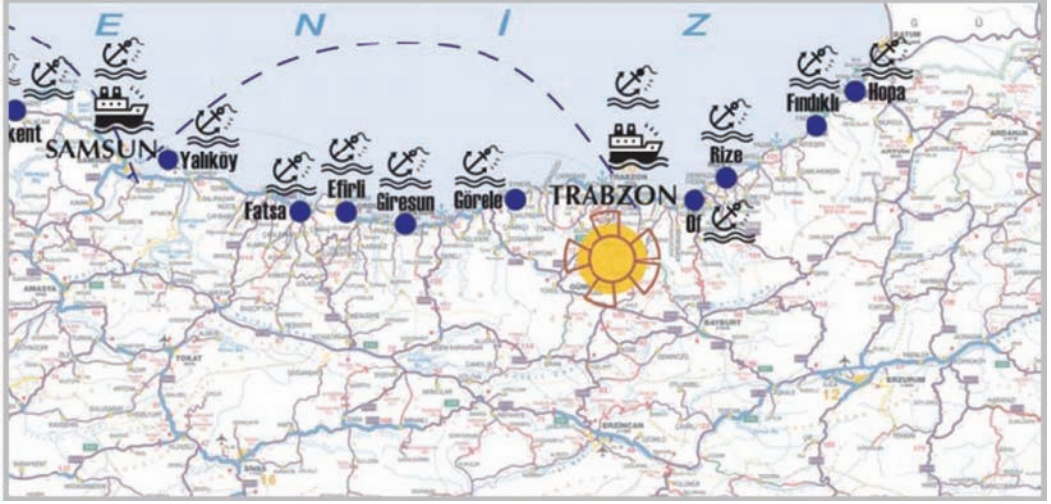
2023 Turizm Stratejisi Vizyonu; sürdürülebilir turizm yaklaşımının benimsenerek istihdamın artırılmasında ve bölgesel gelişmede turizmin öncü bir sektör konumuna ulaştırılması ve Türkiye'nin 2023 yılına kadar, uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk beş ülke arasında önemli bir varış noktası ve uluslararası bir marka haline getirilmesinin sağlanmasıdır.

Planın örgütlenme stratejisinde "Turizm sektörünün başarısı etkin bir yönetim organizasyonunun sağlanması ile mümkündür. Bu bağlamda sektörde hem alan yönetiminde hem de kurumsal yönetimde etkin bir örgütlenme oluşturulacaktır" ibaresi Karadeniz Turizm Ağı'nın gerekliliği ile örtüşmektedir.

Bu plan Karadeniz Turizm Ağı Bölgesi içinde şu hedefler ve faaliyetleri önermektedir.*

* Kültür ve Turizm Bakanlığı 2023 Turizm Stratejisi

Karadeniz'deki balıkçı barınaklarının yatları da kabul edecek hale getirilmesini sağlanacaktır.

• Orta Karadeniz'de bulunan Samsun ilinden Hopa'ya kadar uzanan bu koridor ülkemizde yayla ve doğa turizminde öne çıkan merkezleri barındırmaktadır.

• Doğa ve kültür turizmi, Karadeniz Bölgesi'nin en önemli turizm faaliyeti ve potansiyelidir. Bu nedenle, Karadeniz Bölgesi'nde yayla, kıyı, kültür ve sağlık

turizmi ana temaları çerçevesinde yeni bir turizm gelişim senaryosuna yönelik uygulamalar yapılacaktır. Ayrıca bölgede yer alan yaylaların diğer turizm türleri ile bütünleştirilmesiyle bölge ulusal ve uluslararası ölçekte doğa turizmi temelinde yayla koridoru varış noktası olarak öne çıkarılacaktır.

- *Yayla Koridoru kapsamında turizmin çeşitlendirilmesi için bu yörelerde kamp, golf, kayak, mağaracılık, yamaç paraşütü, rafting, binicilik, balon, balık avlama, foto-safari ve bungee jumping gibi macera sporlarına yönelik planlama çalışmaları yapılacaktır.*

- Bölgede, mevcut konaklama kapasitesi kültür ve eko turizme yönelik yapılacak planlama ve uygulamalarla artırılacaktır. Bölgede oto karavan ve kampçılığın gelişmesi için planlama ve uygulama çalışmaları yapılacaktır.

- *Eylem Planı çerçevesinde Ulaşım ve Altyapının Güçlendirilmesi başlığı altında Turizmde Karayolları Ulaşımında Güvenliğin ve Erişimin Arttırılması alt başlığında "Ankara-Kırıkkale-Samsun" ve "Bolu-Amasya", Amasya-Erzincan-*

Gümüşhane-Tirebolu" bağlantılarının iyileştirilmesi,

- *Ülkemizin Deniz Turizminde Hak Ettiği Payı Alması başlığı altında Samsun, Yalıköy, Fatsa, Efirli, Giresun ve Görele Balıkçı Barınaklarının aynı zamanda yat-lara hizmet verebilecek durma getirilmesi düşünülmektedir. Aynı zamanda Samsun' bir kurvaziyer liman ön görülmüştür.*

- *Kentsel Ölçekte Markalaşma başlığı altında Mimari Düzenlemeler alt başlığında Bölgemizdeki Amasya ili Kültür temalı Marka Kent olarak planlamaya alınmıştır.*

- *Eko-Turizm Bölgeleri başlığı altında Batı ve Orta Karadeniz Eko-Turizm Bölgesi için fiziksel plan ve yönetim planı yapılması istenmektedir.*

3. Karadeniz Turizm Ağı'nın Paydaşları

Kültür ve Turizm Bakanlığı: Bölgesel turizm planlarının yapılması ve uygulanması, yerel turizm faaliyetlerinin gerçekleşmesi aşamasında ve sonrasında KTA'nın görüş alışverişinde bulunacağı bir paydaşımızdır.

Türkiye Belediyeler Birliği : Karadeniz Turizm Ağı içerisindeki ilişkilerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve ağın genişlemesinde aktif rol üstlenen bir paydaşımızdır. KTA'nın kuruluş aşamasındaki görevi nedeni ile tecrübesinden her dönem yararlanılmak istenmektedir.

Samsun, Ordu, Amasya ve Giresun Valilikleri: Kendi hizmet bölgelerinde KTA'nın faaliyetlerini kolaylaştırıcı rolü ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin KTA'nın çalışmalarına aktif katılımını sağlayıcı paydaşımızdır.

Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Turizm Meslek Yüksek Okulu : KTA'nın Samsun ilindeki çalışmalarına bilimsel açıdan yaklaşılmasına ve turizm sektöründeki hizmet kalitesinin artmasını sağlaması açısından paydaşımızdır.

Ordu Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Meslek Yüksek Okulu: KTA'nın Ordu ilindeki çalışmalarına bilimsel açıdan yaklaşılmasına ve turizm sektöründeki hizmet kalitesinin artmasını sağlaması açısından paydaşımızdır.

Giresun Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümü: KTA'nın Giresun ilindeki çalışmalarına bilimsel açıdan yaklaşılmasına ve turizm sektöründeki hizmet kalitesinin artmasını sağlaması açısından paydaşımızdır.